

INFORMACIJA O REALIZACIJI PROJEKATA IZGRADNJE VJETROELEKTRANA NA LOKALITETU KRNOVO I MOŽURA

UVOD

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2015. godinu, a u cilju redovnog informisanja Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije je dužno da polugodišnje izvještava Vladu o projektima izgradnje vjetroelektrana na lokalitetu Krnovo i Možura.

1. Informacija o realizaciji ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura

Država Crna Gora je zaključila Ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura 05. jula 2010. godine sa konzorcijumom „Fersa & Čelebić“ (investitor) u čijem sastavu se nalaze „Fersa Energias Renovables“ S.A. iz Španije i „Čelebić“ DOO iz Podgorice. Ugovorom je predviđena izgradnja vjetroelektrane instalisane snage do 46 MW, a period zakupa 20 godina.

Budući da su urbanističko-tehnički uslovi (UTU) izdati na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore neophodno je bilo izvršiti dopunu istih u cilju definisanja uslova i načina priključenja vjetroelektrane na elektroenergetsku mrežu. Imajući u vidu navedeno pripremljen je Aneks 1 Ugovora koji je prihvaćen od Vlade Crne Gore, i isti zaključen 03. decembra 2012. godine. U skladu sa Aneksom 1 Ugovora investitor je osnovao posebno zavisno lice, odnosno privredno društvo „Možura Wind Park“ doo, na koje su prenešena sva prava i obaveze iz Ugovora. Takođe, navedenim Aneksom investitor je bio u obavezi da u roku od šest mjeseci od dobijanja inoviranih UTU podnese svu neophodnu dokumentaciju za izdavanje građevinske dozvole. Inovirani UTU su izdati 07. juna 2013. godine. Investitor je 29. januara 2014. godine predao zahtjev sa nepotpunom dokumentacijom za izdavanje građevinske dozvole zbog čega je isti odbijen. Usled nemogućnosti da u utvrđenom roku investitor obezbijedi dobijanje građevinske dozvole Ministarstvo ekonomije (Ministarstvo) je upoznalo Vladu Crne Gore, nakon čega mu je utvrđen krajnji rok 30. jun 2014. godine, za podnošenje sve neophodne dokumentacije za izdavanje građevinske dozvole. U skladu sa tim, Ministarstvo je obaviješteno od Ministarstva nadležnog za izdavanje građevinskih dozvola da je investitor „Možura Wind Park“ doo, predao zahtjev za izdavanje građevinske dozvole dana 30. juna 2014. godine sa dokumentacijom predviđenom članom 93 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, kao i da je postupak pribavljanja dokaza i saglasnosti po službenoj dužnosti u toku. Nakon obezbjeđenja svih neophodnih dokumenata Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 15. decembra 2014. godine izdalo građevinsku dozvolu za izgradnju vjetroelektrane na lokalitetu Možura.

Nakon toga, dana 26. februara o.g. investitor je dostavio dopis Ministarstvu kojim je izražena zainteresovanost za prenos prava i obaveza iz Ugovora na novog zakupca. Shodno Ugovoru investitor jedino uz prethodnu pismenu saglasnost Države CG može prenijeti Ugovor na novog zakupca pod uslovom da novi investitor podlegne istim uslovima i obavezama kao i investitor pod postojećim ugovorom. U skladu sa navedenim, Ministarstvo je o navedenom upoznalo Vladu Crne Gore nakon čega je donijet Zaključak kojim je Ministarstvo zaduženo da izvrši ocjenu podobnosti novog ponuđača i u slučaju ispunjavanja utvrđenih uslova pripremi Ugovor o prenosu Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura.

Budući da je novi ponuđač ispunio sve neophodne uslove Ministarstvo je pripremilo Predlog ugovora o prenosu Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane lokalitet Možura.

Kompanija na koju je predloženo prenošenje Ugovora je kompanija „Enemalta plc“ sa Malte. Vlada Crne Gore je prihvatila Predlog Ugovora o prenosu nakon čega je isti zaključen 27. oktobra 2015. godine.

Pored prenosa već definisanih prava i obaveza predmetnim ugovorom je produžen period izgradnje sa 18 mjeseci za još dodatnih 15 mjeseci, kako bi se stvorili realni uslovi za realizaciju ove investicije. Budući da je dan od kada se računa period izgradnje ugovorom utvrđen kao dva mjeseca od dobijanja građevinske dozvole, period od 33 mjeseca koji je definisan Ugovorom o prenosu se računa od 15. februara o.g.

2. Informacija o realizaciji Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo

Ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo (Ugovor) Država Crna Gora je zaključila dana 5. avgusta 2010. godine sa konzorcijumom „MHI-IVICOM Consulting GmbH“ čiji članovi su: "Mitsubishi Heavy Industries" iz Japana i "Ivicom Consulting" GmbH iz Austrije. Prvobitno je bila predviđena izgradnja vjetroelektrane instalisane snage do 50 MW, ali imajući u vidu da je Ugovorom data mogućnost povećanja instalisane snage za 22 MW, konzorcijumu „MHI-IVICOM Consulting GmbH“ je nakon dodatnih analiza izdata elektroenergetska saglasnost za priključenje vjetroelektrane Krnovo (VE Krnovo) ukupne instalisane snage 72 MW. Pomenutim Ugovorom državno zemljište se daje u zakup na period od 20 godina.

Imajući u vidu da se ukazala potreba za izmjenom zemljišta koje se daje u zakup zbog povećanja instalisane snage i izmjene mjesta priključenja VE Krnovo, kao i usled zahtjeva da se izvrši promjena vlasničke strukture, pripremljen je Aneks 1 Ugovora. Pomenutim Aneksom, koji je potpisan od ugovornih strana 26. oktobra 2012. godine, umjesto kompanije „Mitsubishi Heavy Industries“, konzorcijumu je pristupila francuska kompanija „Akvo Energy“ kao novi lider konzorcijuma.

Država Crne Gore je Konzorcijumu „Akvo-Ivicom“ (Investitor) dala u zakup zemljište u državnoj svojini (Zemljište I), i obavezala se da ekspropriše zemljište u privatnoj svojini (Zemljište II) i da ga da na korišćenje Investitoru bez naknade, ukoliko Investitor ne uspije da stekne odgovarajuće pravo nad ovim zemljištem u pregovorima sa vlasnicima. Usled izmijenjenog mjesta priključenja VE inovirani urbanističko-tehničkih uslovi su izdati 10. maja 2013. godine a u skladu sa Aneksom 1 Ugovora, počeo je da teče period zakupa. Takođe, u skladu sa Ugovorom, a na osnovu Aneksa 1 Ugovora Investitor je prenio sva svoja prava i obaveze iz Ugovora na zavisno društvo „Krnovo Green Energy“ d.o.o. (Projektna kompanija). Investitor je u junu 2012. godine obavijestio Državu CG da odustaje od daljeg postupka neposredne pogodbe za katastarske parcele u privatnoj svojini, nakon čega je za rješavanje pomenutog problema neophodno bilo proglašenje javnog interesa u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji.

Vlada Crne Gore je utvrdila javni interes nad nepokretnostima neophodnim za izgradnju vjetroelektrane „Krnovo“ na teritoriji opština Nikšić, Šavnik i Plužine, na osnovu čega je Uprava za nekretnine (PJ Nikšić, Šavnik i Plužine) sproveda postupak eksproprijacije. Jedan dio nepokretnosti obuhvaćen Zemljištem I i Zemljištem II je pored izgradnje objekata VE namijenjen i za potrebe izgradnje elektroenergetske infrastrukture za priključenje predmetne VE Krnovo.

Po završetku postupka eksproprijacije pripremljen je Predlog aneksa o eksproprijaciji, kojim su ugovorne strane regulisale međusobne odnose u vezi sa eksproprijskim nepokretnostima. Vlada

Crne Gore je na sjednici od 3. aprila 2014. godine prihvatila Aneks o eksproprijaciji, nakon čega je isti potpisan 23. aprila 2014. godine. Shodno Zakonu o eksproprijaciji nakon što investitor izvrši isplatu naknade trenutnim nosiocima prava vlasništva nad nepokretnostima obuhvaćenim pomenutim odlukama izvršiće se upis prava svojine u korist Države Crne Gore. Uzimajući u obzir činjenicu da će investitor snositi sve troškove u vezi postupka eksproprijacije, Država Crne Gore će, u cilju regulisanja međusobnih prava i obaveza između Crnogorskog elektroprenosnog sistema a.d. (CGES) i investitora vezano za izgradnju elektroenergetske infrastrukture za priključenje predmetne VE, nakon upisa prava svojine u njeno ime prenijeti isto u korist CGES-a uz fer nadoknadu. Za ovaj projekat je izdata građevinska dozvola 07. maja 2014. godine.

Kroz pregovore sa investitorom i predstavnicima Evropske Banka za Rekonstrukciju i Razvoj (EBRD) i KFW IPEX-Bank GmbH usaglašen je tekst Direktnog ugovora kojim je omogućeno uvođenje zamjenske kompanije tokom perioda ugovora (tzv. step-in right). Imajući u vidu da su pregovori oko Direktnog ugovora trajali više od godinu dana, investitor nije bio u mogućnosti da obezbijedi sredstva na vrijeme kako bi započeo radove. S tim u vezi, pripremljen je i Aneks br. 2 ugovora kojim je omogućeno produženje pripreme faze (međuperioda koji prethodi fazi izgradnje) za 11 mjeseci, odnosno sa ranije predviđenih mjesec dana pomenuti međuperiod se produžava na 12 mjeseci. Dodatno vrijeme za međuperiod se oduzima od perioda predviđenog za fazu komercijalne eksploatacije vjetroelektrane. U skladu sa navedenim Vlada Crne Gore je na sjednici od 16. oktobra 2014. godine prihvatila tekst Direktnog ugovora kao i tekst Aneksa br. 2 ugovora.

Država Crna Gora je 17. novembra 2014. godine zaključila Aneksa br. 2 ugovora sa Investitorom i Projektnom kompanijom. Nakon zaključenja Ugovora o zajedničkim uslovima finansiranja investitora sa KFW IPEX-Bank GmbH dana 06. jula o.g. zaključen je Direktni ugovor. U cilju zatvaranja finansijske konstrukcije po Ugovoru o finansiranju ukazala se potreba da privredno društvo Krnovo HoldCo postane jedini direktni vlasnik Projektne kompanije, koji direktno poseduje 100% udjela u osnovnom kapitalu Projektne kompanije. Naime, trenutni članovi konzorcijuma „Akvo Energy SAS“ i Ivicom Holding GmbH trebalo je da postanu vlasnici novoosnovane Holding kompanije, a preko nje i Projektne kompanij, pod uslovom da Investitor ostane solidarno odgovoran za obaveze Projektne kompanije po ovom Ugovoru. S tim u vezi pripremljen je tekst Aneka 3 Ugovora koji je potpisan 31. jula o.g.

Poštujući rokove definisane Ugovorom o zakupu zemljišta investitor je obavijestio Ministarstvo da su 07. maja o. g. započete aktivnosti na izgradnji VE Krnovo, kao i da su o tome informisali i nadležne uprave za praćenje sprovođenja svih neophodnih aktivnosti i na terenu.

U vezi sa navedenim, Ministarstvo ekonomije predlaže Vladi Crne Gore da donese sledeći

ZAKLJUČAK:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2015. godine razmotrila i usvojila Informaciju o realizaciji projekata izgradnje vjetroelektrana Krnovo i Možura.

Informacija o realizaciji projekata izgradnje Jonsko – Jadranski gasovod (IAP)

II polugodište 2015. godine (1.jul -31.decembar 2015.)

1 Uvod

Vlada Crne Gore je u usvojila sveobuhvatnu informaciju o projektima od regionalnog značaja, a koja između ostalog uključuje projekat Jonsko-jadranskog gasovoda (IAP), u cilju obezbjeđivanja participacije Evropske unije u finansiranju tih projekata, odnosno pronalaženju drugih izvora i modela finansiranja.

Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, Ionian Adriatic Pipeline(IAP), koji planira da poveže Fieru (Albanija) sa Splitom (Hrvatska), prolazeći kroz teritoriju Crne Gore, sa ukupnom dužinom od 530 km, prepoznat je kao vodeća opcija za gasifikaciju Crne Gore kao i mogućnost za plasman sopstvenog gasa¹usled izgradnje gasne infrastrukture i približavanja značajnom tržištu gasa.

*Studiju izvodljivosti Jonsko - hadranskog gasovoda, finansiranu od strane EC DG ENLARG I EBRD², izradili su COWI i IPF Konzorcijum. Studija izvodljivosti³ sadrži i *Stratešku procjenu uticaja Projekta na životnu sredinu i društvo*, kao i *Predlog biznis modela za realizaciju Projekta*. Za potrebe izrade Studije, Crna Gora je prihvatila varijantno rješenje trase IAP.⁴ Trase su analizirane sa aspekata ekonomske opravdanosti, optimalnog prečnika gasovoda, mogućnosti potrošnje gasa i obuhvatile su varijantna rješenja za kompletnu trasu od Fiere do Splita.*

U okviru 10-og poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (Western Balkan Investment Framework (WBIF)) Ministarstvo ekonomije je dobilo grant u iznosu od 550.000€ za izradu Master plana gasifikacije Crne Gore. Master plan će predstaviti presjek stanja kada je u pitanju tržište gasa u Crnoj Gori, kao i institucionalne mjere koje je potrebno sprovesti na nivou ministarstva i regulatora zaduženih za ovu oblast. Kao konačan rezultat izdvojiće se prioritetni investicioni projekti kojim će se implementirati pomenute mjere, kao i sami plan. Master plan gasifikacije treba da bude završen do kraja 2015. godine, dok će lista prioritetnih investicionih projekata biti završena tokom prvog kvartala 2016.

WBIF je donio odluku da se grant za izradu Master Plana gasifikacije Crne Gore (s prioritetnim investicionim projektima) realizuje u okviru infrastrukturnog paketa IPF 4, sa početkom realizacije od oktobra 2014.

2 Pregled glavnih aktivnosti u izvještajnom periodu

2.1 IAP

- Obradivač Nacrta Prostornog plana posebne namjene za obalno područje ucrtao je trasu IAP gasovoda u Nacrtu plana, koja cjelokupnom dužinom prolazi kroz primorske opštine, a u toku su tehnička usaglašavanja sa planerima za IAP gasovod.

¹Očekuje se da bude otkriven u podmorju Crne Gore.

² Vrijednost 3,5 miliona eura.

³ Finalna studija izvodljivosti predstavljena je na sastanku Međudržavne komisije za realizaciju projekta u Albaniji, 24. aprila 2014. godine.

⁴Relacija bi trebalo da bude: Anomalsko polje (Ulcinj), Bar, odatle podvodnom dionicom do Luštice, zatim preko Luštice ponovo ispod mora ka Hrvatskoj.

- 10. jula 2015. godine u Dubrovniku je održan drugi sastanak Radne grupe na visokom nivou država članica EU iz Srednje i Jugoistočne Evrope. Tokom sastanka potpisan je Memorandum o razumijevanju o zajedničkom pristupu suočavanju sa izazovima diversifikacije i sigurnosti snabdijevanjem prirodnim gasom kao dio inicijative zemalja Srednje i Jugoistočne Evrope (CESEC) o povezivanju gasnih sistema. Svrha Memoranduma je ubrzati dinamiku sprovođenja najvažnijih energetske projekata kao dio inicijative zemalja Srednje i Jugoistočne Evrope (CESEC) o povezivanju gasnih sistema.
- Ministarstvo ekonomije je intenziviralo komunikaciju sa Ministarstvom industrije i ekonomije Republike Albanije u cilju zajedničkog pristupa implementaciji IAP-a.
- 15. decembra 2015. u Direktoratu za energetiku Evropske komisije (DG ENER) održan je sastanak sa predstavnicima Direktorata, Ministarstva ekonomije, Ministarstva industrije i ekonomije Republike Albanije, i kompanije SOCAR koja je jedan od glavnih akcionara TAP gasovoda. Cilj je bila prezentacija aktivnosti koje se odvijaju u Crnoj Gori i Albaniji kada je u pitanju razvoj tržišta gasa, kao i buduće aktivnosti u kojima se očekuje podrška Evropske komisije

2.2 Tržište gasa u Crnoj Gori

2.2.1 Master plan gasifikacije Crne Gore

- Obradivač Master plana gasifikacije Crne Gore je dostavio Nadzornom odboru projekta sljedeća dokumenta koja su razmatrana i:
 - Zabilješke iz oblasti politike 3: Preporuke o tarifama zajedno sa Studijom o tarifama gasa;
 - Studije ponude i potražnje gasa;
 - glavni dokument Master plana gasifikacije.
- Nakon komentara Nadzornog odbora, Ministarstvo ekonomije je zatražilo dodatno finansiranje za izradu Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (SEA) Master plana gasifikacije, koja su konačno odobrena 16. decembra 2015. na trinaestom sastanku Upravnog odbora WBIF-a. SEA za Master plan gasifikacije Crne Gore će se raditi tokom prve polovine 2016.;

2.2.2 Operator prenosnog sistema gasa

- U toku su pripreme na formiranju regionalnog koordinacionog tijela između operatora prenosnog sistema gasa (TSO) Crne Gore, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, u skladu sa zaključcima sa sastanka održanog 5. juna 2015 u Budvi.
- U skladu sa preporukama Energetske zajednice i obavezama Crne Gore u pogledu harmonizacije zakonodavstva sa EU legislativom, TSO Crne Gore za gas bi trebao da počne sa pripremama za uspostavljanje organizacije i dobijanja licence za operatora prenosnog sistema gasa u skladu sa tzv. Trećim energetske paketom, a što uključuje i angažovanje Regulatorne agencije za energetiku, kao nezavisnog regulatornog tijela, u pogledu definisanja pravila za izračunavanje tarifa i drugih pitanja iz nadležnosti Agencije. Kako na datum odluke Ministarskog savjeta o implementaciji Trećeg energetske paketa u Crnoj Gori nije postojala prenosna mreža koja bi bila u vlasništvu vertikalno integrisane kompanije,

jedina opcija za crnogorskog TSO je razdvajanje funkcija operatora prenosnog sistema gasa i distributera gasa, uz mogućnost izuzimanja IAP projekta.

2.2.3 Pravni okvir za sektor gasa

- Predlog Zakona o prenosnim sistemima za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, koji je privremenog karaktera dok Crna Gora ne uđe u EU, a tada će se opozvati, je dostavljen Skupštini Crne Gore na usvajanje. On služi da se premosti period dok ne počnu da važe direktive EU za ovu oblast. Ovaj zakon pokriva:
 - Uredbu 714 (Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003),
 - Uredbu 715 (Uredba (EZ) br. 715/2009 Evropskoga Parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. o uslovima za pristup mrežama za transport prirodnog gasa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005) i
 - Uredbu 994 (Uredba (EU) br. 994/2010 Evropskoga Parlamenta i Savjeta od 20. oktobra 2010. o mjerama zaštite sigurnosti snabdijevanja gasom i stavljanju van snage Direktive Savjeta 2004/67/EZ).
- Regulatorna agencija za energetiku je objavila tender za tehničku pomoć za izradu podzakonskih akata za regulaciju tržišta gasa koji će biti usaglašeni sa Trećim energetske komisije.

U vezi sa navedenim, Ministarstvo ekonomije predlaže Vladi Crne Gore da donese sledeći

ZAKLJUČAK:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2015. godine razmotrila i usvojila Informaciju o realizaciji projekata izgradnje Jonsko –Jadranskog gasovoda
2. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da redovno prati sastanke Radne grupe na visokom nivou država članica EU iz Srednje i Jugoistočne Evrope (CESEC), u smislu sprovođenja najvažnijih energetskih projekata kao dio inicijative o povezivanju gasnih sistema.